

Универзитет у Бањој Луци

Факултет политичких наука

Комисија за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу студија

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Предмет: Извјештај о оцјени завршног рада на II циклусу студија Студијског програма политикологије, смјер Међународне студије, кандидаткиње Јелене Лолић Ковч

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци, је на 114. сједници, одржаној 17.10.2019. године, донијело одлуку број 08/3.1130-13/19, којом је именовало Комисију за оцјену и одбрану завршног рада на II циклусу студија Студијског програма политикологије, смјер Међународне студије, под називом „Политичке партије и проблем статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“, кандидаткиње Јелене Лолић Ковч, у сљедећем саставу:

1. Доц. др Матеј Савић, доцент, ужа научна област Међународно право, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, предсједник
2. Доц. др Владе Симовић, доцент, ужа научна област Политичка теорија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, ментор
3. Доц. др Невенко Врањеш, доцент, ужа научна област Политички систем, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан

Након увида у текст завршног (мастер) рада кандидаткиње Јелене Лолић Ковч и његове анализе Комисија Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци подноси:

ИЗВЈЕШТАЈ

**о оцјени урађеног завршног рада на II циклусу студија Студијског програма
политикологије, смјер Међународне студије**

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТКИЊИ

Јелена Лолић Ковч рођена је 1. августа 1979. године у Бањој Луци. Основну и средњу школу завршила је у Бањој Луци, гдје живи и данас. На Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци, Одсјек журналистика, дипломирала је 2006. године и стекла звање дипломираног новинара. Године 2014. уписала је студије II циклуса на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Ријеч је о мастер усмјерењу Међународне студије који се изводи у оквиру Студијског програма политикологије. Посједује дугогодишње новинарско искуство у штампаним и електронским медијима. Запослена је у предузећу „Лутрија Републике Српске“.

УВОДНИ ДИО ОЦЈЕНЕ ЗАВРШНОГ РАДА

Мастер рад под називом „Политичке партије и проблем статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“ написан је на 74 странице текста. Овај број страница укључује насловне стране на српском и енглеском језику, садржај, поглавља мастер рада, списак кориштене литературе и биографске податке кандидаткиње Јелене Лолић Ковч.

Рад је подијељен у девет поглавља. Уз стандардне Увод и Закључак, истраживање кандидаткиње Јелене Лолић Ковч чини још седам поглавља са потпоглављима.

Ријеч је о сљедећим поглављима: „Феномен подијељених друштава, консочијацијске демократије и политичких партија“, „Феномен националних мањина“, „Анализа институционалног статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“, „Пресуда „Сејдић-Финци“ против Босне и Херцеговине“, „Национално-партијски блокови конститутивних народа у Босни и Херцеговини и опструкције у имплементацији пресуде „Сејдић-Финци““, „Однос национално-партијских блокова у Босни и Херцеговини према проблему опстанка националних мањина у Босни и Херцеговини“ и „Компаративна анализа статуса и проблема националних мањина у Босни и Херцеговини са другим подијељеним друштвима у Европи, случајеви Швајцарске и Белгије“.

Основна теза рада је да су релевантне политичке партије у Босни и Херцеговини главни кривац због којег националне мањине немају бољу укљученост у доношење политичких одлука. Ово се посебно огледа у чињеници да не постоји уставна могућност да припадници националних мањина остваре пасивно бирачко право за избор чланова Предсједништва Босне и Херцеговине. Ову су земљу за дискриминацију по основу немогућности остваривања пасивног бирачког права тужили Дерво Сејдић и Јакоб Финци Европском суду у Стразбуру и пресуда је била у њихову корист. Међутим, захваљујући опструкцијама најснажнијих политичких партија већинских конститутивних народа у Босни и Херцеговини нису хтјеле да имплементирају ову пресуду. Оне су се трудиле да изрешења која нуде, извуку максимум политичке користи за своје националне скупине, а не да омогуће једнакоправност националних мањина. Већина рјешења које су нудили

национално-партијски блокови била су примарно оријентисана ка остваривању интереса групу која представљају. То значи да су релевантне политичке партије у Босни и Херцеговини реализацију пресуде „Сејдић-Финци“ посматрале као механизам путем којег ће да остваре интересе колективитета које примарно представљају, а да при томе формално испуне закључке пресуде.

Наведену тезу кандидаткиња Јелена Лолић Ковч, у духу научне објективности, неутралности и непристрасности, а користећи одговарајућу методологију и доступну литературу, истражује кроз седам поглавља свог рада, без стандардних Увода и Закључка:

У поглављу под називом „**Феномен подијељених друштава, консоцијацијске демократије и политичких партија**“, а у три подпоглавља („**Подијељена друштва и њихове карактеристике**“, „**Модел консоцијацијске демократије и подијељена друштва**“ и „**Политичке партије у подијељеним друштвима**“), кандидаткиња Јелена Лолић Ковч појашњава феномен подијељених друштава, консоцијацијске демократије и политичких партија у условима постојања радикално плурализованог друштва. Она то чини консултујући најзначајније теоретичаре који су истраживали ове феномене. Прије свега Аренда Лајпхарта и Мирјану Касаповић. Теоријску основу која тумачи поменуте феномене Јелена Лолић Ковч своди на ниво Босне и Херцеговине, која је у њеном раду студија случаја и примјер који одговара бројним теоријским законитостима које наводе најрелевантнији теоретичари подијељених друштава. У том контексту Јелена Лолић Ковч почиње ово поглавље постављањем неколико истраживачких питања. Она се тичу дилема око карактера подијељеног друштва, његових партија и политичко-системског дизајна. У одговорима на ова питања Јелена Лолић Ковч прихвата и допуњава раније дефинисана објашњења о плуралном карактеру друштва у Босни и Херцеговини, о националном самопозиционирању политичких партија у Босни и Херцеговини и карактеру владавине у њој. А она је према свом Уставу институционализована консоцијацијска демократија са заштитним механизмима за конститутивне колективитете – бошњачки, српски и хрватски. Ти су механизми уграђени у Устав који твори сложену федерацију. Ријеч је о механизмима паритета, вета и аутономије сегмената. Четврти механизам је везан за велику коалицију коју остварују најснажније партије сваког од колективитета, примарно на државном нивоу власти.

У поглављу под називом „**Феномен националних мањина**“, Јелена Лолић Ковч објашњава појам националних мањина наводећи да у одређењу овог феномена не постоји јединствена дефиниција. У потпоглављу под називом „**Историјат националних мањина**“ Јелена Лолић Ковч темељно приступа појашњењу генезе дефинисања појма националне мањине, посебно наводећи хронолошки развој процеса заштите националних мањина. Овдје је ријеч о три периода која Јелена Лолић Ковч истражује наводећи основне карактеристике сваког од њих. Ријеч о периоду третирања овог феномена од Вестфалског мировног споразума (1648) до Првог свјетског рата, од Првог свјетског рата до Другог свјетског рата и периоду након Другог свјетског рата. Посљедњем периоду, а посебно временском раздобљу од пада Берлинског зида 1989. године, Јелена Лолић Ковч даје највише простора и највећи значај. Овдје се она фокусира на питање људских права и стандарда односа према националним мањинама. У сљедећем подпоглављу под називом „**Националне мањине на простору Босне и Херцеговине**“ Јелена Лолић Ковч наводи да у Босни и Херцеговини живи седамнаест признатих националних мањина. Ријеч је о Албанцима, Црногорцима, Чесима, Италијанима, Јеврејима, Мађарима, Македонцима, Њемцима, Пољацима, Ромима, Румунима, Русима, Русинима, Словацима, Словенцима, Турцима и Украјинцима. Она наводи да не постоји довољно релевантних истраживања на тему доласка националних мањина на просторе Босне и Херцеговине. Из постојеће литературе Јелена Лолић Ковч извлачи закључке да је активније насељавање највећег дијела становника који данас имају статус националних мањина у Босни и Херцеговини кренуло од 1878. године. Тада је одлукама Берлинског конгреса Босна и Херцеговина предата на управљање Аустроугарској монархији што је отворило простор за колонизацију и насељавање дијелова Босне и Херцеговине становништвом које је живјело у Аустроугарској монархији. Јелена Лолић Ковч на бази доступне литературе закључује да су мотиви насељавања предака данашњих националних мањина у Босни и Херцеговини били економски. Она наводи: „У том периоду главни разлози доласка страног становништва у Босну и Херцеговину били су првенствено добри услови насељавања и запослења и плодна земља. Многи досељеници су ове погодности видјели као добру прилику за бијег од тешких услова живота, сиромаштва и кренули „трбухом за крухом“. С обзиром на то да су долазили из различитих крајева Аустроугарске монархије, таква је била и њихова вјерска припадност. Између осталог, са собом су донијели нова знања,

напредне методе у пољопривреди и развијену аграрну културу“. Јелена Лолић Ковч описује специфичности националних мањина у Босни и Херцеговини и поједине колективне судбине народа који живе деценијама на овом простору. У том контексту наводи примјер пољске националне мањине: „Посебно занимљив пут у Босни и Херцеговини имали су Пољаци са својом националном културом и идентитетом. У вријеме Аустроугарске, Пољаци су дошли из сиромашне Галиције и махом су то били вриједни земљорадници са напредним знањем и вјештинама у односу на домаће становништво. Пољацима није било лако у смислу да су посматрани и третирани као странци, али су односи са локалним становништвом ипак били коректни. Због њихове бројности у Другом свјетском рату имали су значајну улогу у побједи партизана и о томе говоре бројни историјски извори“. Наведене црте из историје националних мањина су добра увертира у наставак рада у којем Јелена Лолић Ковч објашњава све проблеме са којима се сусрећу националне мањине у савременој Босни и Херцеговини. Такође битно подпоглавље јесте **„Бројност националних мањина у Босни и Херцеговини“**. У оквиру овог подпоглавља Јелена Лолић Ковч износи податке о броју припадника националних мањина и осталих у Босни и Херцеговини на бази података добијених из посљедњег пописа становништва одржаног 2013. године. Ове податке Јелена Лолић Ковч наводи раздвојено за оба ентитета Босне и Херцеговине и Дистрикт Брчко.

У поглављу под називом „Анализа институционалног статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“, Јелена Лолић Ковч објашњава правни положај националних мањина у Босни и Херцеговини. Ово чини кроз подпоглавља под називима **„Устав Босне и Херцеговине“**, **„Изборни закон Босне и Херцеговине“**, **„Закон о заштити права припадника националних мањина Босне и Херцеговине“**, **„Закон о забрани дискриминације Босне и Херцеговине“**, **„Вијеће националних мањина Босне и Херцеговине“**, **„Остваривање права националних мањина у ентитетима – Република Српска“** и **„Федерација Босне и Херцеговине и Брчко дистрикт“**. Ово је битно истраживачко поглавље јер у њему Јелена Лолић Ковч обрађује најважније законске акте који дефинишу питање статуса националних мањина. Осим тога Јелена Лолић Ковч наводи и институције у којима се остварује институционална моћ националних мањина попут Вијећа националних мањина Босне и Херцеговине. У даљој разради њено

истраживање иде ка дефинисању пресјека стања статуса националних мањина у оба ентитета и Дистрикту Брчко.

У поглављу под називом **„Пресуда „Сејдић-Финци против Босне и Херцеговине“**“ Јелена Лолић Ковч се ослања на раније поглавље у којем је појаснила да у Уставу Босне и Херцеговине постоји немогућност остваривања пасивног бирачког права у избору чланова Предсједништва Босне и Херцеговине. Ове су функције ексклузивно право припадника три конститутивна народа. Такође је Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине са три национална клуба конститутивних народа ексклузивно право три конститутивна народа. Незадовољни онемогућеношћу остваривања пасивног бирачког права Дерво Сејдић и Јакоб Финци припадници националних мањина су тужили Босну и Херцеговину Европском суду у Стразбуру. Ова је институција донијела пресуду у корист Дерве Сејдића и Јакоба Финција. Тада је Босни и Херцеговини као потписници бројних међународних конвенција наложено да омогући једнакоправност националних мањина у свом Уставу. Међутим, та пресуда није имплементирана до данас и предмет је бројних спорења и контроверзи.

У поглављу под називом **„Национално-партијски блокови у Босни и Херцеговини и опструкције у имплементацији пресуде „Сејдић-Финци“**“, кроз два поглавља под називима: **„Приједлози политичких партија за члана Предсједништва Босне и Херцеговине“** и **„Приједлози политичких партија за избор делегата Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине“**, Јелена Лолић Ковч лоцира тренутно највеће препреке у остваривању једнакоправног статуса националних мањина у Босни и Херцеговини. Ријеч је о неспремности политичких партија три конститутивна народа да постигну консензус око рјешења која би била уграђена у Устав Босне и Херцеговине и која би омогућила једнакоправност националних мањина са три конститутивне нације. Темељно приступајући проблему национално-партијске картелизације Босне и Херцеговине и непринципјелном ставу према рјешавању проблема неједнакоправности националних мањина са трима конститутивним нацијама Јелена Лолић Ковч закључује: „Политичке партије у Босни и Херцеговини су свјесне да се пресуда мора имплементирати и то је сада питање времена и договора између политичких лидера конститутивних народа. Пресуда је значајна и са аспекта промовисања једнаких

политичких права за све грађане Босне и Херцеговине. Иако тренутно можда није на листи приоритета, спровођење ове пресуде мораће се десити кад-тад, јер је услов за напредовање Босне и Херцеговине у демократском и економском смислу, али и за њен европски пут. Питање пресуде посебно је било актуелно 2018. године због одржавања општих избора у Босни и Херцеговини. Политички договор у вези са имплементацијом пресуде има велики значај не само за грађане којима је ускраћено пасивно бирачко право, већ и за саму перцепцију међународног протектората Босне и Херцеговине у међународној заједници. Проналажење рјешења представља велики изазов за све политичке актере и могло би се посматрати као важан елемент политичке стабилности у региону. Какве су шансе да до договора дође? Колико су политичке елите у нашој земљи заинтересоване за имплементацију пресуде? Уколико је суштина очување постојећег стања ствари, односно одржавање политичке моћи национално-партијских блокова у политичким институцијама без икаквих измјена, онда је договор тешко замислив. Очигледно је да интереси политичких елита нису и интереси грађана. Интерес политичких елита је одржати статус кво, јер нико од њих није спреман да се одрекне ни дјелића своје моћи. Политички представници конститутивних народа су се „учаурили“ на својим позицијама и њима не одговара никаква промјена, јер би на тај начин биле угрожене њихове позиције. Са друге стране, било какво распакивање „Дејтона“ призвало би духове прошлости и ратну хушкачку реторику оних који нису задовољни резултатом споразума из Дејтона – миром. Питање уставних промјена је деликатно из више разлога, већина је у страху шта би оне могле донијети држави која је суштински нефункционална. Сценарио у вези са постизањем договора и усвајањем спорне пресуде, иако тешко замислив, није немогућ. Ако постоји жеља и воља национално-партијских картела да се ово питање ријешити, пред Босном и Херцеговином стоји велики изазов који, прије свега, подразумејева промјену Устава, Изборног закона, а можда и промјену територијалне организације, у зависности од тога која ће опција превладати, грађанска или етничка. У случају да побиједи грађанска то води ка већој централизацији, односно унитаризацији земље, док етничка варијанта води децентрализацији и постављању питања конститутивних народа као приоритет“.

У наредном поглављу под називом „Однос национално-партијских блокова у Босни и Херцеговини према проблему статуса и опстанка националних мањина у Босни и Херцеговини“ Јелена Лолић Ковч појашњава колика је зависност националних мањина од

доминантних партија конститутивних нација. Она то ради анализирајући изборе, гдје показује да је једина озбиљнија заступљеност националних мањина у Босни и Херцеговини на локалном нивоу. Затим се фокусира на злоупотребу загарантованих одборничких мјеста националних мањина. У том контексту Јелена Лолић Ковч пише: „Није риједак случај да се припадници из реда конститутивних народа изјашњавају као припадници националних мањина због одређеног мјеста или функције у локалним скупштинама. То се јавља као последица тога што су политичке партије у највећем броју случајева предлагачи кандидата из реда националних мањина. Ако узмемо у обзир да је ово страначко вријеме и да су све функције политичке, па чак и оне у градским скупштинама, онда то и није изненађење. Опет, са друге стране, у друштву попут нашег гдје системски није ријешено питање, односно не постоји механизам провјере националног идентитета, логично је да се тргује и манипулише са истим тим загарантованим мјестима“.

У поглављу под називом „Компаративна анализа статуса и проблема националних мањина са другим подијелним друштвима у Европи, случајеви Швајцарске и Белгије“, Јелена Лолић Ковч иде корак даље у истраживању. Она врши компарацију Босне и Херцеговине са другим подијелним друштвима покушавајући да извуче одговарајуће закључке и препоруке за Босну и Херцеговину.

Овако структурирано и изведено истраживање Јелене Лолић Ковч је једно од најкомплетнијих на тему односа политичких партија и националних мањина у Босни и Херцеговини. Тиме овај рад има своју научну оправданост и утемељење.

СТРУКТУРА ЗАВРШНОГ РАДА

Структуру рада под називом „Политичке партије и проблем статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“, кандидаткиње Јелене Лолић Ковч чине слjedeћа поглавља:

1. УВОД

2. ФЕНОМЕН ПОДИЈЕЉЕНИХ ДРУШТАВА, КОНСОЦИЈАЦИЈСКЕ ДЕМОКРАТИЈЕ И ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

- 1.1. Подијељена друштва и њихове карактеристике
- 1.2. Модел консоцијацијске демократије и подијељена друштва
- 1.3. Политичке партије у подијељеним друштвима

3. ФЕНОМЕН НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

- 3.1. Историјат националних мањина
- 3.2. Националне мањине на простору Босне и Херцеговине
- 3.3. Бројност националних мањина у Босни и Херцеговини

4. АНАЛИЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ СТАТУСА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

- 4.1. Устав Босне и Херцеговине
- 4.2. Изборни закон Босне и Херцеговине
- 4.3. Закон о заштити права припадника националних мањина Босне и Херцеговине
- 4.4. Закон о забрани дискриминације Босне и Херцеговине
- 4.5. Вијеће националних мањина Босне и Херцеговине
- 4.6. Остваривање права националних мањина у ентитетима – Република Српска
- 4.7. Федерација Босне и Херцеговине и Брчко дистрикт

5. ПРЕСУДА „СЕЈДИЋ И ФИНЦИ ПРОТИВ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ“

5.1. Шта је Босна и Херцеговина учинила да се имплементира пресуда

5.2. Мишљења судија Суда из Стразбура о пресуди

6. НАЦИОНАЛНО-ПАРТИЈСКИ БЛОКОВИ КОНСТИТУТИВНИХ НАРОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ И ОПСТРУКЦИЈЕ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ПРЕСУДЕ „СЕЈДИЋ И ФИНЦИ“

6.1. Приједлози политичких партија за члана Предсједништва Босне и Херцеговине

6.2. Приједлози политичких партија за избор делегата Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине

7. ОДНОС НАЦИОНАЛНО-ПАРТИЈСКИХ БЛОКОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ПРЕМА ПРОБЛЕМУ СТАТУСА И ОПСТАНКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

7.1. Локални избори у Босни и Херцеговини – три изборна циклуса

7.2. Злоупотреба принципа загарантованих мјеста за припаднике националних мањина

7.3. Представљање интереса националних мањина

8. КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА СТАТУСА И ПРОБЛЕМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ СА ДРУГИМ ПОДИЈЕЉЕНИМ ДРУШТВИМА У ЕВРОПИ, СЛУЧАЈЕВИ ШВАЈЦАРСКЕ И БЕЛГИЈЕ

8.1. Швајцарска

8.2. Белгија

9. ЗАКЉУЧАК

10. ЛИТЕРАТУРА

БИОГРАФИЈА АУТОРА

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА ЗАВРШНОГ РАДА

Рад је усмјерен на анализу неповољног институционалног статуса националних мањина у подијељеној и постконфликтној Босни и Херцеговини у којој доминирају три конститутивна народа – Бошњаци, Срби и Хрвати. Предмет истраживања је улога политичких партија у креирању и одржавању постојећег, по националне мањине неповољног институционалног дизајна. Европски суд за људска права у Стразбуру 2009. године донио је пресуду у предмету „Дерво Сејдић и Јакоб Финци против Босне и Херцеговине“, којом је утврђена системска уставна дискриминација свих особа које не припадају конститутивним народима, због немогућности кандидовања за члана Предсједништва Босне и Херцеговине и делегате Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине. Пресудом овог суда наложено је Босни и Херцеговини да промијени Устав и изборно законодавство, да би националним мањинама било омогућено кандидовање на поменуте позиције. И то није једина пресуда ове врсте која говори о кршењу људских права у Босни и Херцеговини. Имамо и случајеве „Пилав против Босне и Херцеговине“ и „Зорнић против Босне и Херцеговине“, који чекају на извршење. Како су политичке партије у представничким демократијама главни актери политичких и друштвених процеса и како имају капацитет да мијењају политичко-системска рјешења и обликују јавно мњење, онда је и њихова улога у институционалној дискриминацији националних мањина у Босни и Херцеговини пресудна.

У истраживању Јелена Лолић Ковч идентификује кључни проблем у остваривању једнакоправности националних мањина са три конститутивна народа у Босни и Херцеговини. Ријеч је о томе да је главни разлог неуспјеха спровођења пресуде Европског суда у Стразбуру по основу тужбе Дерве Сејдића и Јакоба Финција у недостатку политичке воље национално-партијских елита три конститутивне нације у Босни и Херцеговини. Политичке елите годинама не могу да постигну договор на нивоу Босне и Херцеговине због тога што свака од национално-партијских елита конститутивних нација кроз спровођење пресуде види прилику за рјешавање свог политичког циља. Како политичку вољу у представничким демократијама креирају најзначајније партије са

уцјењивачким и коалиционим капиталом и снажном друштвеном укоријењеношћу, онда су оне и најодговорније за овакву уставно-правну дискриминацију.

Без обзира на то из којег националног корпуса долазе, у покушају рјешавања овог питања политичке партије се поред политичких циљева руководе и властитим националним интересима. Као рјешење нуде се четири концепта, али сваки искључује онај други. Политичке партије у Босни и Херцеговини воде различите политике на енитетском и државном нивоу, тј. на државном нивоу у заједничким институцијама примарна је заштита националних интереса.

МЕТОДЕ КОРИШТЕНЕ У ЗАВРШНОМ РАДУ

Истраживање има теоријски карактер и засновано је на релевантним изворима (књиге, чланци и интернет извори). У истраживању су кориштене методе дескрипције, класификације и компарације.

Рад подразумијева примјену више научних метода од којих је најзаступљенија **дескрипција**, са њом почиње озбиљно истраживање и научна спознаја. У највећем дијелу рада, описује се однос политичких партија према проблему статуса националних мањина у Босни и Херцеговини.

Класификацијом одређених појава и феномена, попут односа политичких партија према Уставу Босне и Херцеговине који не предвиђа једнакоправност националних мањина и три конститутивна народа у Босни и Херцеговини, затим према рјешавању пресуде „Сејдић-Финци“ и слично, прави се разлика између битнијих и мање битних података неопходних за даље истраживање.

Компаративни метод је заступљен у дијелу рада који се односи на поређење Босне и Херцеговине са сличним подијељеним друштвима и консоцијацијском демократијом као обликом владавине. Ријеч је о Швајцарској и Белгији.

Посљедње кориштена метода је **експланација** којом је дато објашњење научних и друштвених домета овог истраживања. Посебно у контексту злоупотребе националних мањина од стране национално-партијских већина конститутивних нација у Босни и Херцеговини.

РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ЗАВРШНОГ РАДА

Научни допринос овог рада се темељи на разматрању свих аспеката проблема дискриминације националних мањина у Босни и Херцеговини у контексту политичких партија конститутивних народа као главних кочничара за рјешавање проблема и научном појашњењу овог сложеног питања. Ово истраживање је допринос научном објашњавању односа већине према националним мањинама у подијеленим и постконфликтним друштвима савремене Европе, којима Босна и Херцеговина припада.

Друштвена оправданост рада лежи у чињеници да је ријеч о актуелном политичком и друштвеном проблему, којим се бави не само јавност у Босни и Херцеговини већ и изван ње. Тиме овај рад има друштвену оправданост и један је од првих рађених на ову тему и на овај начин у Босни и Херцеговини.

ЗАКЉУЧАК И ПРИЈЕДЛОГ

Комисија сматра да је кандидаткиња Јелена Лолић Ковч извршила истраживање у складу са пријављеном темом и да њен рад садржи све елементе добро урађеног завршног рада на студијама II циклуса студијског програма Политикологије Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци.

Комисија сматра да је тема обрађена у складу са прописаним методолошким стандардима израде научних радова II циклуса студија. Истраживање је урађено у складу са постављеним циљевима и као такво задовољава одговарајуће научне критеријуме.

Увидом у рад и осталу приложену документацију закључујемо да кандидаткиња Јелена Лолић Ковч испуњава све законске услове за одбрану мастер рада. Због тога Комисија Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци, предлаже да се кандидаткињи Јелени Лолић Ковч одобри јавна одбрана завршног рада под називом „Политичке партије и проблем статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“.

КОМИСИЈА:

1. Доц. др Матеј Савић, доцент, ужа научна област Међународно право, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, предсједник

2. Доц. др Владе Симовић, доцент, ужа научна област Политичка теорија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, ментор

3. Доц. Др Невенко Врањеш, доцент, ужа научна област Политички систем, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан

Бања Лука, 11.12.2019. године

Број:08/1366/19

Датум:02.12.2019.

На основу члана 3. Правилника о поступку провјере оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.2688-4/17 од 28.09.2017. године издаје се

У В Ј Е Р Е Њ Е

Овим се потврђује да је мастер рад кандидаткиње Јелене Лолић Ковч под називом „Политичке партије и проблем статуса националних мањина у Босни и Херцеговини“ провјерен путем званичног софтвера за откривање плагијата дана 19.11.2019. године.

Шеф библиотеке

Нина Жујџић

Продекан за научноистраживачки рад

[Signature]

ДОСТАВЉЕНО:

- Ментору
- А/А